

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2019

aruandeaasta lõpp: 31.12.2019

nimi: Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühing

registrikood: 80295274

tänavatalu nimi, Liimi tn 1-312

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 10621

telefon: +372 53037571

e-posti aadress: info@lastediabeet.ee

veebilehe aadress: www.lastediabeet.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	5
Bilanss	5
Tulemiaruanne	6
Rahavoogude aruanne	7
Netovara muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	10
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	11
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	11
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	12
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	13
Lisa 7 Liikmetelt saadud tasud	13
Lisa 8 Annetused ja toetused	13
Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	14
Lisa 10 Jagatud annetused ja toetused	14
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	15
Lisa 12 Tööjõukulud	15
Lisa 13 Seotud osapooled	15
Aruande allkirjad	17

Tegevusaruanne

MTÜ Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühing (ELDÜ) on asutatud 09.09.2009 eesmärgiga esindada ja kaitsta diabeediga laste ja noorte õigusi ja huve. ELDÜ järgib oma tegevuses vabaühenduste eetikakoodeksi põhimõtteid, mis sätestavad vabaühenduste väärika tegutsemise põhimõtted.

ELDÜ oli 2019.a. lõpu seisuga 444 liiget (2018: 435 liiget). ELDÜ eesmärgiks on diabeedialane teavitustöö ühiskonnas, tugivõrgustiku arendamine, ravitarvikute kättesaadavuse parandamine ja patsiendihariduse edendamine.

Teavitustöö ja huvikaitse

Diabeedialase teadlikkuse tõstmine ühiskonnas on olnud pidevalt ELDÜ üks eesmärkidest. Oma koolituste, meediasuhtluse ja annetuskampaaniate käigus püüame alati anda diabeeti põdevate inimeste elust adekvaatse pildi, liigselt ilustamata ja ülearu hirmutamata.

Oma valdkonna eestkõnelejana oleme sõna sekka öelnud mitmes valdkonnas: toiduainetööstuse nõuandjana, tervishoiutöötajaid koolitades ja kohalikke omavalitsusi nõustades.

ELDÜ esindaja osales Tervise Arengu Instituudi (TAI) töörühmas, mis tegeleb haridusasutuste toitlustamispõhimõtete uuendamisega, kus meie eesmärgiks on tagada kõigile lastele kooli- ja lasteaiatoit, mis on tervislik ning maitsev. ELDÜ juhatuse liige Kristi Peegel kuulub on Õiguskantsleri puuetege inimeste nõukoja liige.

Tugivõrgustiku arendamine

Lapse diabeediravi hea tulemuse tagamisel ja haigusväsimumise tekke vältimisel on oluline roll last ümbritsevatel täiskasvanutel – pereliikmetel, vanavanematel, õpetajatel ja treeneritel. Nemad peavad moodustama lapsele vajaliku tugivõrgustiku ja oskama aidata ja toetada diabeeditoimingutes. Selleks pakub ELDÜ rehabilitatsiooniteenuse raames kogemusnõustamist ja koolitusi peredele. Lasteada või kooli on perel võimalik kutsuda sealset personali koolitama diabeediõe, kes vastavalt lapse individuaalsele raviplaanile nõustab haridusasutuse personali, et tagada diabeeti põdeva lapse turvalisus, hea tervis ja võrdne kohtlemine.

Laste ja noorte jaoks on üheks tugivõrgustiku osaks ka sõbrad, kes samuti põevad 1. tüüpi diabeeti. Hea võimalus kohata sarnaste murede ja rõõmudega eakaaslast on ELDÜ suvelaagrid. 2019.a. toimus laager Jõulumäel, pakkudes kokku 100 lapsele võimalust nautida laagrirõõme ja saada uusi tutvavaid. Lisaks lastele osales laagris ka 10 perekonda, kus diabeeti põdev laps on eelkooliealine ning 25 sporti harrastavat täiskasvanut, kes ise 1. tüüpi diabeeti põevad.

Ravitarvikute kättesaadavus

2019.a. jätkati juba üheksandat aastat ravitarvikute kompenseerimise läbirääkimisi Sotsiaalministeeriumi ja Haigekassaga, kaasates erialaartistide liidud. 2019.a. alguses toimus väga oluline muudatus diabeeditarvikute hüvitamises Haigekassa poolt. Kuni 18. eluaastani hüvitab

Haigekassa 90% ulatuses pumba ning kõigi selle tarvikute ostu. Järgnevate aastate jooksul loodame jõuda ka lahenduseni, kuidas üle 18-aastastele pumba ja sensori kasutamine kättesaadavamaks muuta.

Et lapse ravikvaliteet ei sõltuks pere rahakotist, siis on ELDÜ püüdnud leida võimalusi insuliinipumpade ostu toetamiseks. Erasisikute ja ettevõtete annetustega laekus meile 2019.a. ravitarvikute ostuks 55 212 eurot. 2019.a. kasutasime sellest rahast 43 552 eurot, ülejäänud summa kandub edasi 2020. aastal kasutamiseks. 2019.a. toetas ühing 10 lapsele insuliinipumba või sensori saatja ostu. Lisaks toetati ka sensorite ja pumbatarvikute soetamist üle 19-aastastele, kes Haigekassa toel enam pumba- ja sensorravi ei saa.

Ürituste korraldamiseks (diabeedi abikoerte koolitus, konverentsi korraldamine ja diabeediga laste laagri korraldamine) kasutati 2019.a. annetusi summas 14 459 eurot.

Patsiendihariduse edendamine

1. tüüpi diabeet on haigus, kus ravitulemus sõltub peamiselt patsiendi (lapse puhul tema pere) teadmistest ja motivatsioonist. Väga oluline valdkond ELDÜ tegevuses on koolituste ja nõustamise pakkumine peredele. Korraldame insuliinipumba- ja sensorikoolitusi, toiduvalmistamise koolitusi. Pakume psühholoogilist nõustamist, loovteraapiat ja kogemusnõustamist igapäevase toimetuleku tagamiseks.

2016. aastal alustasime uue valdkonnana Eestis hüpokoerte koolitamist. Tegemist on koertega, kes annavad oma peremehele märku madalast veresuhkrutasemest. 2019.a. alustas juba neljas koolitusgrupp 10 koeraga.

ELDÜ viib 1.12.2019 – 31.12.2020 ellu projekti “Arusaadava kommunikatsiooni huvides nimevahetus: Diabeedikool”. Projekti tulemusel luuakse kaubamärk Diabeedikool, mis on 1. tüüpi diabeeti põdevate laste ja täiskasvanute ning nende lähedaste jaoks hästi tuntud diabeedi-alaste tugiteenuste keskus. Projekti rahastab Kodanikuühiskonna Sihtkapital 24 786,45 euroga

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	107 896	56 819	2
Nõuded ja ettemaksud	21 721	26 805	3
Kokku käibevarad	129 617	83 624	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	4 035	4 254	5
Kokku põhivarad	4 035	4 254	
Kokku varad	133 652	87 878	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	11 090	10 198	6
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	63 468	49 703	8
Kokku lühiajalised kohustised	74 558	59 901	
Kokku kohustised	74 558	59 901	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	27 977	32 731	
Aruandeaasta tulem	31 117	-4 754	
Kokku netovara	59 094	27 977	
Kokku kohustised ja netovara	133 652	87 878	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	10 386	13 953	7
Annetused ja toetused	45 558	63 733	8
Tulu ettevõtlusest	368 119	254 442	
Kokku tulud	424 063	332 128	
Kulud			
Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	0	-5 019	9
Jagatud annetused ja toetused	-43 552	-51 307	10
Mitmesugused tegevuskulud	-173 874	-126 530	11
Tööjõukulud	-170 298	-149 205	12
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-2 885	-3 051	5
Muud kulud	-2 343	-1 776	
Kokku kulud	-392 952	-336 888	
Põhitegevuse tulem	31 111	-4 760	
Intressitulud	6	6	
Aruandeaasta tulem	31 117	-4 754	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	31 111	-4 760	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	2 885	3 051	5
Muud korrigeerimised	0	-392	
Kokku korrigeerimised	2 885	2 659	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	5 083	-9 173	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	892	-2 821	
Laekunud intressid	6	6	
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	10 386	0	
Muud rahavood põhitegevusest	3 379	0	
Kokku rahavood põhitegevusest	53 742	-14 089	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-2 665	-1 620	5
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-2 665	-1 620	
Kokku rahavood	51 077	-15 709	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	56 819	72 528	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	51 077	-15 709	2
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	107 896	56 819	

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2017	32 731	32 731
Aruandeaasta tulem	-4 754	-4 754
31.12.2018	27 977	27 977
Aruandeaasta tulem	31 117	31 117
31.12.2019	59 094	59 094

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühing MTÜ 2019. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuetena on kajastatud tekkispõhise arvestuse alusel tekkinud sihtfinantseerimise nõue ning maksude ettemaksukonto jääk.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse mittetulundusühingu enda tegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikulusid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 200

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustised ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid, mida kajastatakse nende õiglases väärtuses). Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast.

Annetused ja toetused

Mittesihotstarbelised annetused ja toetused kajastatakse tuluna laekumise hetkel.

Sihotstarbelised annetused ja toetused kajastatakse lähtudes juhendis RTJ 12 kirjeldatud sihtfinantseerimise arvestuse põhimõtetest (s.o kajastatakse tuluna siis kui annetus/toetus muutub sissenõutavaks ja annetuse/toetusega kaasnevad tingimused on täidetud).

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimise laekumine on praktiliselt kindel ja sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud. Sihtfinantseerimise laekumine loetakse praktiliselt kindlaks, kui toetuse andja aktsepteerib kuludokumentide, mille eest sihtfinantseerimine on ette nähtud.

Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui ühing on täitnud sellega kaasnevad tingimused.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglases väärtuses.

Tulud

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Seotud osapooled

Seotud osapooled on:

- ühingu liikmed;
- ühingu juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted;
- eelpool kirjeldatud isikute lähisugulased ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

Jagatavad toetused ja annetused.

Jagatavad toetused ja annetused (sh jagatavad stipendiumid) tuleb kajastada tekkepõhiselt kohustuse ja kuluna hetkel, kui on tehtud otsus nende väljamaksmise kohta.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Kassa	19	37
Pangaarved	107 877	56 782
Kokku raha	107 896	56 819

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	18 848	18 848	
Ostjatelt laekumata arved	18 848	18 848	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	2	2	4
Muud nõuded	2 626	2 626	
Viitlaekumised	2 626	2 626	
Ettemaksed	245	245	
Tulevaste perioodide kulud	245	245	
Kokku nõuded ja ettemaksed	21 721	21 721	
	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	21 084	21 084	
Ostjatelt laekumata arved	21 084	21 084	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	2 803	2 803	4
Muud nõuded	2 673	2 673	
Viitlaekumised	2 673	2 673	
Ettemaksed	245	245	
Tulevaste perioodide kulud	245	245	
Kokku nõuded ja ettemaksed	26 805	26 805	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2019		31.12.2018	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	40	0	0
Käibemaks	0	759	2 801	0
Üksikisiku tulumaks	0	2 288	0	960
Sotsiaalmaks	0	3 281	0	2 058
Kohustuslik kogumispension	0	186	0	103
Töötuskindlustusmaksed	0	229	0	136
Ettemaksukonto jääk	2		2	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	2	6 783	2 803	3 257

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

			Kokku
	Muud masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2017			
Soetusmaksumus	1 254	7 376	8 630
Akumuleeritud kulum	-69	-2 876	-2 945
Jääkmaksumus	1 185	4 500	5 685
Ostud ja parendused	0	1 620	1 620
Amortisatsioonikulu	-414	-2 637	-3 051
31.12.2018			
Soetusmaksumus	1 254	8 996	10 250
Akumuleeritud kulum	-483	-5 513	-5 996
Jääkmaksumus	771	3 483	4 254
Ostud ja parendused	0	2 666	2 666
Amortisatsioonikulu	-414	-2 471	-2 885
31.12.2019			
Soetusmaksumus	1 254	11 662	12 916
Akumuleeritud kulum	-897	-7 984	-8 881
Jääkmaksumus	357	3 678	4 035

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	3 761	3 761	
Võlad töövõtjatele	237	237	
Maksuvõlad	6 783	6 783	4
Muud võlad	309	309	
Muud viitvõlad	309	309	
Kokku võlad ja ettemaksed	11 090	11 090	

	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	3 245	3 245	
Võlad töövõtjatele	1 978	1 978	
Maksuvõlad	3 257	3 257	4
Muud võlad	1 360	1 360	
Muud viitvõlad	1 360	1 360	
Saadud ettemaksed	358	358	
Tulevaste perioodide tulud	358	358	
Kokku võlad ja ettemaksed	10 198	10 198	

Lisa 7 Liikmetelt saadud tasud

(eurodes)

	2019	2018
Mittesihotstarbelised tasud		
Liikmemaksud	1 361	1 320
Sihotstarbelised tasud		
Osalustasud	9 025	12 633
Kokku liikmetelt saadud tasud	10 386	13 953

Lisa 8 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2019	2018
Sihntinantseerimine tegevuskuludeks	12 393	7 455
Mittesihotstarbelised annetused ja toetused	96 633	105 981
jagamata annetused	-63 468	-49 703
Kokku annetused ja toetused	45 558	63 733

Rahalised ja mitterahalised annetused	2019	2018
Rahaline annetus	109 026	113 436
Kokku annetused ja toetused	109 026	113 436

Eraisikud ja ettevõteted annetasid 2019.aastal 96 633 eurot (2018:105 981.-). Sihtotstarbelisi annetusi laekus 2019.aastal 12 393,23 eurot, millest 2019.a. kasutati 2007 eurot (2018:laekus 7455 eurot, mis ka samal aastal realiseeriti). Annetuste ja toetuste jagamine on kajastatud Lisas 10.

Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2019	2018
Projekt KÜSK ME17	0	5 019
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	0	5 019

2019.a alustati projektiga KÜSK AH19, mille kulud on kajastatud Lisas 12 tööjõukulude all.

Lisa 10 Jagatud annetused ja toetused (eurodes)

	2019	2018
Annetused meditsiinvahenditele ja ürituste korraldamiseks	43 552	51 307
Kokku jagatud annetused ja toetused	43 552	51 307

Eraisikute ja ettevõtete annetuste abil oli ühingul 2019.a. ravitarvikute ostuks kulutada 55 212 eurot (2018: 57 413 eurot). 2019.a. kasutati sellest rahast 43 552 eurot (2018: 51 307 eurot), 15% annetustest suunati ühingu üldkulude katteks ning annetuste jääk 31.12.2019 seisuga oli 53 082 eurot (2018: 49 703 eurot), mida kasutatakse 2020.a. aastal.

2019.a. toetas ühing 10 lapsele insuliinipumba või sensori saatja ostu. Lisaks toetati ka sensorite ja pumbatarvikute soetamist üle 19-aastastele inimestele, kes Haigekassa toel enam pumba- ja sensorravi ei saa.

Ürituste korraldamiseks (diabeedi abikoerte koolitus, konverentsi korraldamine ja diabeedihaigete laste laagri korraldamine) kasutati 2019 aastal annetusi summas 14 459 eurot.

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2019	2018
Üür ja rent	12 766	9 414
Mitmesugused bürookulud	4 538	5 510
Lähetuskulud	6 663	2 208
Koolituskulud	5 454	7 609
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	35	0
Transpordikulud	14 821	10 072
Põhitegevusega seotud üritused	107 872	83 389
Sõiduki kasutusrent	2 218	2 166
Väikevahendid	5 769	2 672
Ruumidega seotud kulud	11 381	3 421
Muud	2 357	69
Kokku mitmesugused tegevuskulud	173 874	126 530

Lisa 12 Tööjõukulud

(eurodes)

	2019	2018
Palgakulu	127 591	111 222
Sotsiaalmaksud	42 707	37 983
Kokku tööjõukulud	170 298	149 205
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	2 007	0
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	12	7

2019.aastal on sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsene palgakulu summa 2007 eurot seotud projektiga "KÜSK AH19".

Lisa 13 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2019	31.12.2018
Füüsilisest isikust liikmete arv	444	435

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2019		31.12.2018	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	16	0	0

Kaupade ja teenuste ostud ja müügid

	2019		2018	
	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid
Olulise osalusega juriidilisest isikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	6 325	0	0	0

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2019	2018
Arvestatud tasu	30 491	27 927